

MEZINÁRODNÍ FINANCE

Základní definice

- ❖ Mezinárodní finance – chápeme jako systém peněžních vztahů, jejichž prostřednictvím dochází k pohybu peněžních fondů v mezinárodním měřítku (mezi domácími a zahraničními subjekty a mezi zahraničními subjekty navzájem).

Mezinárodní finance

- ❖ = toky finanční ekonomiky, které probíhají mezi dvěma a více subjekty ze dvou a více států
- ❖ = měnové interakce mezi dvěma a více státy
- ❖ = mezinárodní makroekonomie
- ❖ = mikroekonomické interakce mezi státy

Motivy mezinárodního pohybu peněz

- ❖ Dovoz a vývoz zboží a služeb
- ❖ Transferové (jednostranné) platby
- ❖ Mezinárodní pohyb kapitálu (investování)
- ❖ Zajišťovací operace proti ztrátám vyplývajícím ze změn devizových kurzů a úrokových sazeb

Mezinárodní finance

- ❖ zahraniční platby za zboží a služby, v cizí měně, nebo v domácí měně do zahraničí
- ❖ transferové platby
- ❖ přímé zahraniční investice
- ❖ intervence centrální banky
- ❖ měnová integrace a evropská ekonomická governance
- ❖ mezinárodní veřejné finance

Aktéři mezinárodních financí

- ❖ soukromí vs. státní
- ❖ státy, státní instituce, mezinárodní organizace
- ❖ TNC (transnacionální korporace), suverénní fondy
- ❖ soukromé subjekty
- ❖ důležitý aspekt příslušnosti ke státu ->

-
- ❖ Domácími subjekty rozumíme tzv. devizové tuzemce (neboli rezidenty dané země) – fyzické osoby s trvalým pobytem na území daného státu a právnické osoby se sídlem na území daného státu.
  - ❖ Devizovými cizozemci rozumíme zahraniční subjekty, které podle platných právních opatření nelze považovat za devizové tuzemce. Jsou to tedy fyzické a právnické osoby jiných států nebo subjekty (organizace) nadnárodní.

Cíl mezinárodních financí

- ❖ cílem mezinárodních financí státních aktérů je vytvářet měnové, úvěrové, platební a jiné finanční podmínky pro plynulý rozvoj mezinárodní spolupráce, zejména v oblasti mezinárodního obchodu a investování -> stabilita
- ❖ soukromí investoři, podniky a další subjekty se snaží o dosahování svých cílů i v mezinárodním měřítku, tzn. prostřednictvím mezinárodních financí. -> zisk

mezinárodní finance

- ❖ zahraniční platby za zboží a služby, v cizí měně, nebo v domácí měně do zahraničí
- ❖ transferové platby
- ❖ přímé zahraniční investice
- ❖ intervence centrální banky
- ❖ měnová integrace a evropská ekonomická governace
- ❖ mezinárodní veřejné finance

mezinárodní soukromé finance

- ❖ finanční toky spojené se soukromými subjekty
- ❖ jednotlivci, podnikatelské subjekty
- ❖ např. mezinárodní obchod, pohyb kapitálu, cestovní ruch

mezinárodní veřejné finance

- ❖ nositelé jsou rozpočty mezinárodních organizací, jsou odvozeny od národních veřejných financí
- ❖ mezinárodní veřejné statky
- ❖ IMF, WB, NATO, UNESCO, EU
- ❖ měnové unie a měnové režimy

trendy mezinárodních financí

- ❖ nárůst aktivit s přeshraniční působností
- ❖ růst kyberprostoru, vliv nestátních aktérů, kryptoměny
- ❖ digitální bankovníctví
- ❖ sekurizace cenných papírů
- ❖ sdílená ekonomika
- ❖ investice do technologií a umělé inteligence
- ❖ big data, role informací, ochrana spotřebitele

trendy mezinárodních financí

- ❖ deregulace a integrace
- ❖ (internacionalizace) a globalizace
- ❖ zrychlující se toky, přenos krizí, prohlubující se krize
- ❖ růst vlivu eura, problémy eura
- ❖ mezinárodní zadlužení, veřejné zadlužení
- ❖ emerging economies - změna rolí a teritoriální změny ve SE
- ❖ pozornost na problémy s deficitem obchodní bilance
- ❖ růst pohybu kapitálu
- ❖ měnící se role finančních institucí

Růst mezinárodních financí

- ❖ růst světové populace
- ❖ růst HDP
- ❖ růst mezinárodního obchodu
- ❖ růst vlivu TNC
- ❖ růst emerging economies
- ❖ růst nerovností
- ❖ https://www.youtube.com/watch?time_continue=5&v=fiK5-oAaeUs
- ❖ https://www.youtube.com/watch?time_continue=6&v=cZ7LzE3u7Bw

Platební bilance

- ❖ Platební bilancí rozumíme systematický statistický záznam všech ekonomických transakcí, které byly uskutečněny mezi devizovými tuzemci a cizozemci za určité zvolené období (zpravidla jeden rok).
- ❖ Jedná se o bilanci všech ekonomických transakcí mezi devizovými tuzemci a cizozemci. Proto se někdy používá název ekonomická platební bilance.
- ❖ platební bilance vs. devizová bilance

Horizontální struktura platební bilance - běžný účet

I. Běžný účet

- Obchodní bilance
- Bilance služeb
- Bilance výnosů
- Běžné převody

Horizontální struktura platební bilance - kapitálový účet

II. Kapitálový účet

převody nevyrobených nefinančních aktiv a přerozdělení kapitálového charakteru

finanční: mezinárodní převody související s promíjením mezivládních dluhů, investiční granty (fondy EU), odvody prostředků a dotace vázané na rozpočet EU.

nefinanční: například pozemky pro zastupitelské úřady cizích vlád

Horizontální struktura platební bilance - finanční účet

III. Finanční účet

- Přímé investice
- Portfoliové investice
- Finanční deriváty
- Ostatní investice (dlouhodobé, krátkodobé)
- Rezervní aktiva

Horizontální struktura platební bilance - saldo chyb

IV. Saldo chyb a opomenutí, kurzové rozdíly

aktiva PB = pasiva PB

Vertikální struktura platební bilance

- ❖ Všechny transakce v platební bilanci můžeme členit na operace kreditní a debetní. Základním kritériem tohoto členění je vztah příslušné operace k devizové nabídce a poptávce.
- ❖ Kreditní operace vytváří na trhu devizovou nabídku.
- ❖ Debetní operace představují na trhu devizovou poptávku.

Vertikální struktura platební bilance

kredit = nabídka deviz = peníze k nám	debet = poptávka po devizách = peníze od nás
export zboží	import zboží
export služeb	import služeb
import výnosů	export výnosů
import transferů	export transferů
import kapitálu	export kapitálu
snížení DR	zvýšení DR

Položka	2016 (v mil. Kč)		
	Kredit/Aktiva	Debet/Pasiva	Bilance/Saldo
Běžný účet	4 049 728,2	3 997 086,3	52 641,9
Zboží	3 203 445,0	2 952 808,2	250 636,8
Služby	584 429,9	483 370,8	101 059,1
Prvotní důchody	191 745,0	463 507,1	-271 762,0
Druhotné důchody	70 108,3	97 400,3	-27 292,0
Kapitálový účet	54 947,1	1 437,4	53 509,7
Hrubé pořízení či úbytky nevyráběných nefinančních aktiv	2 585,9	1 295,0	1 290,9
Kapitálové transfery	52 361,2	142,4	52 218,8
Finanční účet	634 196,6	516 518,3	117 678,4
Přímé investice	17 856,5	158 813,7	-140 957,2
Portfoliové investice	21 926,2	191 458,7	-169 532,4
Finanční deriváty (jiné než rezervy) a zaměstnanecké opce na akcie	-23 756,5	-35 047,6	11 291,1
Ostatní investice	54 649,3	201 293,5	-146 644,2
Rezervní aktiva	563 521,2	0	563 521,2
Saldo běžného a kapitálového účtu	0	0	106 151,6
Saldo finančního účtu	0	0	117 678,4
Čisté chyby a opomenutí	0	0	11 526,8

Vymezení salda platební bilance

- ❖ Dílčí salda platební bilance
- ❖ Kumulativní salda platební bilance

Salda platební bilance dávají informace o:

- ❖ vnější rovnováže
- ❖ stavu, zdraví domácí měny a měnového kurzu
- ❖ kapacitě trhu dané země
- ❖ ekonomické výkonnosti dané země, hospodářském růstu
- ❖ činnost centrální banky, stanovení ratingu země
- ❖ strukturálně nevyvážené ekonomice, úspěšnosti makroekonomických politik státu

Nejčastěji sledovaná salda:

- ❖ běžného účtu
- ❖ finančního účtu
- ❖ zahraničního obchodu

Položka	2016 (v mil. Kč)		
	Kredit/Aktiva	Debet/Pasiva	Bilance/Saldo
Běžný účet	4 049 728,2	3 997 086,3	52 641,9
Zboží	3 203 445,0	2 952 808,2	250 636,8
Služby	584 429,9	483 370,8	101 059,1
Prvotní důchody	191 745,0	463 507,1	-271 762,0
Druhotné důchody	70 108,3	97 400,3	-27 292,0
Kapitálový účet	54 947,1	1 437,4	53 509,7
Hrubé pořízení či úbytky nevyráběných nefinančních aktiv	2 585,9	1 295,0	1 290,9
Kapitálové transfery	52 361,2	142,4	52 218,8
Finanční účet	634 196,6	516 518,3	117 678,4
Přímé investice	17 856,5	158 813,7	-140 957,2
Portfoliové investice	21 926,2	191 458,7	-169 532,4
Finanční deriváty (jiné než rezervy) a zaměstnanecké opce na akcie	-23 756,5	-35 047,6	11 291,1
Ostatní investice	54 649,3	201 293,5	-146 644,2
Rezervní aktiva	563 521,2	0	563 521,2
Saldo běžného a kapitálového účtu	0	0	106 151,6
Saldo finančního účtu	0	0	117 678,4
Čisté chyby a opomenutí	0	0	11 526,8

Vyrovnávací mechanismy platební bilance

- ❖ cenový
- ❖ kurzový
- ❖ důchodový
- ❖ monetární

Devizové kurzy

- ❖ Devizový kurz udává, v jakém poměru se dvě měny vzájemně přepočítávají a směňují. Jedná se o cenu jedné měny vyjádřenou v jednotkách jiné měny.
- ❖ Devizový kurz udává, kolik domácích měnových jednotek (např. CZK) musíme zaplatit za jednu jednotku zahraniční měny (např. EUR) – tzv. přímá kotace devizového kurzu, resp. kolik zahraničních měnových jednotek stojí jedna jednotka domácí měny – tzv. nepřímá kotace devizového kurzu.

Měnový kurz

- ❖ **kvantitativní**

- ❖ množství zahraniční měny za jednu domácí

- ❖ množství domácí měny za jednu cizí

- ❖ **kvalitativní**

- ❖ faktory a podmínky, za kterých se měnový kurz nachází v rovnováze

Kvalitativní charakter jednotlivých měn

- ❖ Nesměnitelné měny
- ❖ Měny interně směnitelné
- ❖ Měny externě směnitelné

Vývoj devizových kurzů

- ❖ Apreciace (zhodnocení) měny – zvýšení hodnoty měny vlivem tržních faktorů.
- ❖ Depreciace (znehodnocení) měny – snížení hodnoty měny vlivem tržních faktorů.

Vývoj devizových kurzů

- ❖ Revalvace měny – zvýšení hodnoty ústředního kurzu (v systému pevných kurzů) zásahem centrální banky.
- ❖ Devalvace měny – snížení hodnoty ústředního kurzu (v systému pevných kurzů) zásahem centrální banky.

Determinanty devizových kurzů

- ❖ Nabídka a poptávka po devizách v souvislosti s operacemi v platebních bilancích
- ❖ Inflační a úrokový diferenciál
- ❖ Mezinárodní Fisherův efekt
- ❖ Spekulace na devizových trzích, zajišťovací operace na devizových trzích
- ❖ Intervence centrálních bank
- ❖ Ekonomické a politické podmínky
- ❖ Prohlášení významných osobností, očekávání účastníků devizového trhu

Systemy devizového kurzu

- ❖ System devizového kurzu představuje soubor pravidel a mechanismů tvorby devizového kurzu a jeho řízení ze strany centrální banky.
- ❖ Systemy devizového kurzu členíme na:
  - ❖ Systemy pružných kurzů
  - ❖ Systemy nepružných kurzů

Systemy pružných kurzů

- ❖ System volně pohyblivých devizových kurzů – floating
- ❖ System kurzů s řízenou pohyblivostí – řízený floating
- ❖ System pevných kurzů
- ❖ System kurzů vázaných
- ❖ System regionálně pevných devizových kurzů
- ❖ System pevných kurzů s postupnými změnami parit

Devizový trh

- ❖ Devizový trh můžeme definovat jako místo, kde se střetává poptávka po peněžních instrumentech denominovaných v jedné národní měně s nabídkou peněžních instrumentů denominovaných v jiné národní měně.
- ❖ Na devizovém trhu tedy dochází ke konverzím jedné měny do druhé.

Subjekty devizového trhu

- ❖ Soukromí investoři
- ❖ Firmy
- ❖ Finanční instituce nebankovního charakteru
- ❖ Obchodní banky
- ❖ Centrální banky
- ❖ Brokeři

Devizový trh

- ❖ vztah mezi devizovou nabídkou a devizovou poptávkou určuje cenu deviz na devizovém trhu
- ❖ stále více plně směnitelných měn, technologický pokrok, integrace devizových trhů

Devizový trh

- ❖ valut x deviz
- ❖ burzovní x neburzovní
- ❖ mezibankovní x klientský
- ❖ promptní x termínový
- ❖ devizová pozice uzavřená x otevřená
- ❖ https://www.youtube.com/watch?time_continue=3&v=nf9ByTdX0aY